

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Hoofdstuk 1. Principes van ICT-contracten	19
1.1. <i>Contracteren in de ICT-praktijk</i>	19
■ Jong vakgebied	19
■ Platslaan	19
■ Organisch gegroeid	20
■ Opbouw van contracten	20
1.2. <i>Grondslagen van ICT-contracten</i>	21
■ Benoemde en onbenoemde overeenkomsten	21
■ Overeenkomst van opdracht	21
■ Auteursrecht	22
■ Databankenrecht	24
■ Octrooien	24
■ Eigendom server	25
■ Eigendom data	26
■ Persoonsgegevens	26
■ Bemiddeling	27
1.3. <i>Ontwikkeling van software</i>	28
■ Watervalmodel	28
■ Afgezwakte waterval	29
■ Agile softwareontwikkeling	29
1.4. <i>Softwarelicenties</i>	29
■ Zuivere auteursrechtlicentie	30
■ Inbreuk of onrechtmatig	30
■ De licentie als koop	31
1.5. <i>Open source software</i>	32
■ Open source licenties	32
■ Juridische vraagtekens	33
1.6. <i>Gebruik van software</i>	34
■ Standaardmodel: EULA	34
■ Verkoop van apps	34
■ Software as a Service	35
■ Webdiensten	35
1.7. <i>Verspreiding van software</i>	36
■ Distributieovereenkomst	36
■ Vormen van distributie	37
■ Eindgebruikersovereenkomst	38

1.8.	<i>Webwinkels en e-commerce</i>	39
1.9.	<i>Hosting van websites en software</i>	39
	■ Aandachtspunten	39
	■ Service level agreements	40
	■ Hosting en de cloud	41
	■ IaaS, PaaS en SaaS	41
1.10	<i>Omgang met persoonsgegevens</i>	42
	■ Persoonsgegevens	42
	■ Informatie, correctie en verwijdering	42
	■ Uitbesteden	42
	■ Safe Harbor	43
	■ Europese Privacyverordening	44
Hoofdstuk 2. Contractsluiting in de ICT		45
2.1.	<i>Informatieplichten</i>	45
	■ Overeenkomst op te slaan	45
	■ Individuele communicatie	46
	■ Bevestigen van aanvaarding	46
	■ Aanbod en aanvaarding bij de overheid	47
2.2.	<i>Elektronische en schriftelijke contracten</i>	47
	■ Schriftelijkheidseis	47
	■ Elektronische aktes	48
	■ Elektronische handtekening	48
2.3.	<i>Shrinkwrap, clickwrap en browsewrap</i>	50
	■ Shrink-wrap licentie	50
	■ Click-wrap licentie	50
	■ Browse-wrap licentie	51
2.4.	<i>Rechtsgeldigheid van EULA's</i>	51
2.5.	<i>Algemene voorwaarden</i>	52
	■ Wanneer algemene voorwaarden	52
	■ Onredelijk bezwarend	52
	■ Algemene voorwaarden bij consumenten	53
2.6.	<i>Terhandstelling algemene voorwaarden</i>	54
	■ Terhandstelling	54
	■ Elektronisch ter hand stellen	55
	■ Ter hand stellen bij dienstverlening	56
	■ Verklaring van ontvangst	57
Hoofdstuk 3. Exoneraties en overmacht		59
3.1.	<i>Volledig uitsluiten</i>	59
3.2.	<i>Opzet en bewuste roekeloosheid</i>	60
3.3.	<i>Kiezen van een schadeplafond</i>	61

3.4.	<i>Verzekeringen</i>	63
	■ Beroepsaansprakelijkheidsverzekering	63
	■ Uitkering of eigen grens	63
	■ Deugdelijk verzekerd	64
	■ Onderhandelen over verzekeringen	65
3.5.	<i>Exonereren van de kern</i>	65
3.6.	<i>Exoneraties en garanties</i>	66
3.7.	<i>Directe versus indirecte schade</i>	67
	■ Amerikaanse direct en indirect damages	67
	■ Vermogensschade als directe schade	68
	■ Redelijke kosten als directe schade	68
	■ Limitatieve opsomming	68
3.8.	<i>Consumentenrecht</i>	69
3.9.	<i>Exoneraties bij conformiteitsproblemen</i>	69
3.10.	<i>Conversie van te brede exoneraties</i>	70
3.11.	<i>Termijnen voor claims</i>	70
3.12.	<i>Uitsluitingen in HOOFDLETTERS</i>	70
3.13.	<i>Wederzijdse beperking van aansprakelijkheid</i>	71
3.14.	<i>Verzamelbeding</i>	72
3.15.	<i>Overmacht</i>	72
	■ Opsommen van overmachtgebeurtenissen	73
	■ Definiëren van overmacht	73
	■ Force majeure en Acts of God	74
	■ Opzeggen bij overmacht	74
 Hoofdstuk 4. Gebruikelijke clausules		 77
4.1.	<i>Introducerende bepalingen</i>	77
	■ Aanduiding van partijen	77
	■ Totstandkoming van overeenkomst	78
	■ Toepasselijkheid algemene voorwaarden	79
	■ Afwijzing inkoopvoorwaarden	80
	■ Overzicht van definities	80
4.2.	<i>Levering van diensten</i>	83
	■ Levertijden	83
	■ Verzoeken van opdrachtgever	84
4.3.	<i>Omgaan met meerwerk</i>	85
	■ Aanvullende offerte	85
	■ Noodzakelijk meerwerk	85
	■ Vaste prijs	86
4.4.	<i>Aflevering, installatie en configuratie</i>	86
	■ Aflevering van de software	86
	■ Installatie en configuratie	87
4.5.	<i>Oplevering en aanvaarding</i>	88
	■ Gronden voor afkeuring	89
	■ Fouten na aanvaarding	90

	■ Garantie na aanvaarding	90
	■ Oplevering en Agile	91
4.6.	<i>Licentieverstrekking</i>	92
	■ Eeuwigdurende licentie	93
	■ Exclusieve licentie	94
	■ Opensourceuitzondering	95
	■ Geografische beperking	95
	■ Octrooilicentie	96
4.7.	<i>Licentiebeperkingen</i>	97
	■ Reverse engineeren	98
	■ Open source maken	98
4.8.	<i>Eindgebruikersvoorwaarden</i>	98
	■ Accorderen door leverancier	99
	■ Eigen voorwaarden distributeur	99
	■ Voorwaarden bij installatie	100
	■ Naleving eindgebruikersovereenkomst	101
4.9.	<i>Toegang tot broncode</i>	101
	■ Volledig en gedocumenteerd	102
	■ Levering op drager	102
	■ Levering middels repository	102
	■ Levering middels escrow	103
	■ Geen versleuteling	103
	■ Geen broncode	104
4.10.	<i>Accountbeheer</i>	104
	■ Sterk wachtwoord	106
	■ Tweefactorauthenticatie	106
	■ Verantwoordelijkheid klant	107
4.11.	<i>Merkenrechtelijke bepalingen</i>	107
	■ Merkenrichtlijnen	108
	■ Domeinnamen en socialemediaaccounts	108
4.12.	<i>Beschikbaarheid van de dienst</i>	110
	■ Inspanningsplicht	110
	■ Storingen	110
	■ Back-ups	111
4.13.	<i>Misbruik van de dienst</i>	112
	■ Toepasselijke wetgeving	113
	■ Eigen verboden van leverancier	113
	■ Ingrijpen bij gevaar	114
	■ Notice/takedown bij klachten	115
	■ Klachtprocedure	116
	■ Strafbare feiten	117
	■ Afgifte van klantgegevens	118
4.14.	<i>Ondersteuning aan de klant</i>	118
	■ Alleen ondersteuning aan klant	119
	■ Tweedelijnsondersteuning aan klant	120

	■ Tweedelijnsondersteuning aan eindgebruikers	120
	■ Directe ondersteuning aan eindgebruikers	120
4.15.	<i>Onderhoud aan de dienst</i>	121
	■ Buitengebruikstelling van de dienst	121
	■ Software van derden	122
4.16.	<i>Doorvoeren van maatwerkenaanpassingen</i>	122
	■ Vastleggen van het maatwerk	123
	■ Eigendom van maatwerk	123
	■ Weigeren van maatwerk	123
	■ Oplevering en aanvaarding van maatwerk	124
4.17.	<i>Updates en upgrades</i>	125
	■ Updates versus upgrades	125
	■ Verspreiden van updates	127
	■ Aansprakelijkheid en updates	128
	■ Nieuwe voorwaarden	129
4.18.	<i>Intellectueel eigendom</i>	129
	■ Eigendom van maatwerk	130
	■ Gemeenschappelijk eigendom	130
	■ Open source	131
	■ Eigendom van klantdata	131
	■ De term ‘eigendom’	133
4.19.	<i>Garanties</i>	133
	■ Kwaliteitsgarantie	134
	■ Geen software van derden	136
	■ Geen open source	137
	■ Compatibiliteit	138
	■ Bommen en virussen	139
	■ Compliance met wetgeving	140
	■ Garanties versus “representations and warranties”	141
4.20.	<i>Vrijwaringen</i>	141
	■ Vrijwaring intellectueel eigendom	142
	■ Procedurele eisen	143
	■ Niet-beoogd gebruik	143
	■ Beperking van kosten	144
	■ Omgekeerde vrijwaring	145
4.21.	<i>Trainingen</i>	145
	■ Training en certificering	146
	■ Eigendom van trainingsmaterialen	146
	■ Geheimhouding	147
4.22.	<i>Geheimhouding</i>	147
	■ Geen kennis van data	148
	■ Toegenomen kennis	148
	■ Overeenkomst zelf vertrouwelijk	149
	■ Koppeling aan aparte NDA	149

4.23.	<i>Beveiliging</i>	150
	■ Externe audit op klantverzoek	151
	■ Derdenverklaring: Externe audit door leverancier	151
	■ Kosten van audit	152
4.24.	<i>Datalekmeldplicht</i>	153
4.25.	<i>Export control</i>	154
	■ Cryptografie	155
	■ Amerikaans en Europees recht	156
4.26.	<i>Prijzen, facturatie en betaling</i>	156
	■ Aanschaf van credits	157
	■ Datalimieten	158
	■ Elektronisch factureren	160
	■ Betalingstermijn	161
	■ Wettelijke rente en incassokosten	162
	■ Afsluiten van online dienstverlening	162
	■ Realiseren van omzet	164
	■ Wijzigen van prijzen	164
4.27.	<i>Audits</i>	166
	■ Audits en redelijkheid	166
	■ Audits bij distributieovereenkomsten	167
	■ Audits bij apps	167
	■ Audits versus activatie	167
	■ Audits zonder beding	168
4.28.	<i>Boetebedingen</i>	168
	■ Boetebedingen bij consumenten	169
	■ Boetes en Amerikaans recht	169
	■ Boete in plaats van schade	170
	■ Niet voor matiging vatbaar	170
4.29.	<i>Duur, verlenging en opzegging</i>	170
	■ Duurovereenkomsten	171
	■ Wijze van opzegging	171
	■ Opzegtermijn	172
	■ Doorlopende bepalingen	172
	■ Verlenging bij consumentenovereenkomsten	173
	■ Gronden voor opzegging	174
	■ Opzegbaarheid volgens de wet	175
	■ Gevolgen van opzegging	175
	■ Opzegging en ontbinding	177
4.30.	<i>Wijzigen van de overeenkomst</i>	178
	■ Wijzigingen bij consumentenovereenkomsten	179
	■ Accorderen van eenzijdige wijzigingen	180
	■ Wijziging op grond van de wet	180
4.31.	<i>Rechtskeuze en forumkeuze</i>	181
	■ Toepasselijk recht	181
	■ Bevoegde rechtbank	182

	■ Minnelijke schikking	183
	■ Mediation en arbitrage	183
4.32.	<i>Slotbepalingen</i>	185
	■ Elektronische geschriften	185
	■ Overdracht van overeenkomst	186
	■ Entire agreement	188
	■ Anti-corruptiebepalingen	189
	■ Specific performance/equitable relief	191
	■ Independent contractor	192
	■ Partiële nietigheid	193
	■ Headings/artikelkoppen	194
	■ Weens Koopverdrag	195
Hoofdstuk 5. Veel voorkomende ICT-contracten		197
5.1.	<i>Affiliateovereenkomst</i>	197
	■ Benoeming als affiliate	197
	■ Accountbeheer	198
	■ Promotiemateriaal	198
	■ Verboden promotievormen	200
	■ Aansprakelijkheid	201
	■ Basis voor vergoeding	201
	■ Prijzen, facturatie en betaling	204
	■ Audits	205
	■ Duur, verlenging en opzegging	205
5.2.	<i>Agile-softwareontwikkelovereenkomst</i>	206
	■ Agile-ontwikkelproces	207
	■ Omgaan met meerwerk	208
	■ Oplevering en acceptatie	209
5.3.	<i>Application Programming Interface (API) licentie</i>	210
	■ Licentieverstrekking	210
	■ Toekenning authenticatiemiddel	212
	■ Onderhoud aan de dienst	213
	■ Prijzen, facturatie en betaling	214
5.4.	<i>App-ontwikkelovereenkomst</i>	214
	■ Omgaan met meerwerk	215
	■ Opname in app-winkel	215
5.5.	<i>Bewerkersovereenkomst</i>	216
	■ Doeleinden van verwerking	217
	■ Verplichtingen van bewerker	218
	■ Doorgifte van persoonsgegevens	220
	■ Garanties door verantwoordelijke	221
	■ Beveiliging	222
	■ Datalekmeldplicht	224
	■ Verzoeken van betrokkenen	225
	■ Intellectueel eigendom	226

	■ Vrijwaringen	226
	■ Duur, verlenging en opzegging	226
5.6.	<i>Cloudhostingovereenkomst</i>	227
	■ Aanpassing parameters	227
	■ Prijzen, facturatie en betaling	228
5.7.	<i>Contributor agreement</i>	228
	■ Licentieverstrekking	229
	■ Garanties	230
	■ Vrijwaringen	230
5.8.	<i>Cookieverklaring</i>	230
	■ Introducerende bepalingen	231
	■ Functionele cookies	232
	■ Social media buttons	232
	■ Tracking cookies	233
	■ Retargeting cookies	234
	■ Google Analytics	235
	■ Recht van inzage, correctie en verwijdering	235
	■ Meer informatie over cookies	236
5.9.	<i>Disclaimer</i>	236
	■ Beperking van aansprakelijkheid	237
	■ Typfoutenvoorbehoud	238
	■ Auteursrechtvoorbehoud	238
	■ Colofon	239
5.10.	<i>Distributieovereenkomst</i>	239
	■ Benoeming tot distributeur	240
	■ Aflevering, installatie en configuratie	241
	■ Licentieverstrekking	241
	■ Trainingen	242
5.11.	<i>E-commerce en online productverkoop</i>	243
	■ Productinformatie	244
	■ Totstandkoming van overeenkomst	245
	■ Levering van producten	246
	■ Retourneringen	247
	■ Prijzen, facturatie en betaling	250
	■ Conformiteit en herstel of vervanging	251
	■ Vrijwillige garanties	253
	■ Klachten	253
5.12.	<i>Escrowovereenkomst software</i>	253
	■ Introducerende bepalingen	254
	■ Wijze van depot	255
	■ Vrijgave van het depot	256
	■ Licentie na vrijgave	257
	■ Vrijwaringen	258
	■ Aansprakelijkheid	258
5.13.	<i>End User License Agreement (EULA)</i>	259

5.14.	<i>EULA voor apps</i>	259
	■ Aflevering, installatie en configuratie	260
	■ Licentiebeperkingen	260
	■ In-app aankopen	261
5.15.	<i>Gebruiksrechtovereenkomst software</i>	261
5.16.	<i>Gebruiksvoorwaarden online dienst/SaaS</i>	262
5.17.	<i>Hostingovereenkomst</i>	263
	■ Levering van diensten	264
	■ Bemiddeling bij domeinnamen en/of SSL certificaten	265
	■ Intellectueel eigendom	267
5.18.	<i>ICT-dienstverlenersovereenkomst</i>	268
	■ Offerte en aanvaarding	269
	■ Levering van diensten	270
	■ Personeelsbeding	271
5.19.	<i>ICT-inkoopvoorwaarden</i>	272
5.20.	<i>Integratieovereenkomst</i>	273
	■ Integratie-procedure	274
	■ Oplevering en aanvaarding	275
	■ Licentieverstrekking	275
	■ Eindgebruikersvoorwaarden	276
	■ Merkenrechtelijke bepalingen	276
	■ Updates en upgrades	276
	■ Prijzen, facturatie en betaling	277
5.21.	<i>Mantelovereenkomst</i>	277
	■ Rangorde van documenten	278
	■ Plaatsen van opdrachten	279
	■ Duur, verlenging en opzegging	279
5.22.	<i>Non-disclosure agreement (NDA)</i>	280
	■ Definitie van partijen	281
	■ Overwegingen	282
	■ Definitie van vertrouwelijke informatie	284
	■ Uitzonderingen op vertrouwelijkheid	286
	■ Gerechtig bevel	287
	■ Gebruik van vertrouwelijke informatie	288
	■ Garanties	289
	■ Licentieverlening	289
	■ Verstrekking aan derden	290
	■ Beveiliging	291
	■ Duur en opzegging	292
	■ Vernietigen van informatie	293
	■ Geen overeenkomst	294
5.23.	<i>Onderhoudscontract software</i>	294
	■ Levering van diensten	295
	■ Levering van licenties	296
	■ Doorvoeren van maatwerk aanpassingen	297
	■ Updates en upgrades	298

5.24.	<i>Onderhoudscontract/supportcontract hardware/omgeving</i>	298
	■ Toegang tot locatie klant	298
	■ Garantie op apparatuur	299
5.25.	<i>Online bemiddelingsovereenkomst</i>	300
	■ Proces van contractsluiting	301
	■ Misbruik van de dienst	302
	■ Prijzen, facturatie en betaling	303
5.26.	<i>Overdrachtsakte auteursrecht</i>	304
	■ Overdracht van auteursrecht	304
5.27.	<i>Pentestovereenkomst</i>	307
	■ Verlening van toestemming	308
	■ Vrijwaringen	309
5.28.	<i>Privacyverklaring</i>	310
	■ Introducerende bepalingen	311
	■ Wijze van verkrijging van persoonsgegevens	312
	■ Doelomschrijving van gebruik	313
	■ Verstrekking aan derden	314
	■ Cookies en tracking	315
	■ Google Analytics	315
	■ Bewerkerbepalingen	316
	■ Recht van inzage, correctie en verwijdering	317
	■ Aansprakelijkheid	318
	■ Websites van derden	318
	■ Wijzigen van de overeenkomst	319
5.29.	<i>Resellingovereenkomst software</i>	319
	■ Benoeming tot distributeur	320
5.30.	<i>Resellingovereenkomst SaaS-dienst</i>	320
	■ Benoeming tot distributeur	321
	■ Licentieverstrekking	322
	■ Eindgebruikersvoorwaarden	322
	■ Misbruik van de dienst	323
	■ Accountbeheer	324
	■ Beschikbaarheid van de dienst	324
	■ Audits	325
5.31.	<i>SaaS-ontwikkelovereenkomst</i>	325
	■ Ontwikkelproces	326
	■ Beschikbaarheid van de dienst	327
5.32.	<i>Samenwerkingsovereenkomst</i>	327
	■ Aard van de samenwerking	328
	■ Licentieverstrekking	329
5.33.	<i>Service Level Agreement</i>	330
	■ Rangorde van documenten	330
	■ Beschikbaarheid van de dienst	331
	■ Onderhoudsvenster	332
	■ Responstijd	333
	■ Metingen	334

■ Melden van storingen	335
■ Reactietijd en hersteltijd	338
■ Contactpersonen en overleg	341
■ Updates en upgrades	342
■ Boetebedingen	342
5.34. <i>Software-as-a-Service (SaaS) licentieovereenkomst</i>	343
■ Licentieverstrekking	343
■ Licentiebeperkingen	344
■ Accountbeheer	344
■ Bemiddeling bij domeinnamen en/of SSL certificaten	345
■ Continuïteit van de dienstverlening	345
5.35. <i>Softwarelicentie</i>	346
■ Licentieverstrekking	346
5.36. <i>Software-ontwikkelovereenkomst</i>	348
■ Ontwikkelproces	349
5.37. <i>Value-added resellingovereenkomst</i>	350
■ Benoeming tot distributeur	350
■ Updates en upgrades	351
5.38. <i>Whitelabel-resellingovereenkomst</i>	351
■ Benoeming tot distributeur	352
■ Oplevering en aanvaarding	353
■ Licentieverstrekking	353
■ Merkenrechtelijke bepalingen	354
Hoofdstuk 6. Literatuur en rechtspraak	355
6.1. <i>Literatuur algemeen</i>	355
6.2. <i>Jurisprudentie hoofdstuk 1</i>	355
6.3. <i>Jurisprudentie hoofdstuk 2</i>	356
6.4. <i>Jurisprudentie hoofdstuk 3</i>	357
6.5. <i>Jurisprudentie hoofdstuk 4</i>	358
6.6. <i>Jurisprudentie hoofdstuk 5</i>	359
Index	361